

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

TİCARİ HAVA TAŞIMA İŞLETMELERİ, UÇUŞ EĞİTİM VE BAKIM, TASARIM VE ÜRETİM KURULUŞLARINDA EMNİYET YÖNETİM SİSTEMİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN TALİMAT (SHT - SMS)

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) (Değişik: 01/11/2015 tarih ve 52217814-010.07/430 sayı) Bu talimatın amacı; ticari hava taşıma işletmelerinde, tip intibak eğitim organizasyonlarında, uçuş eğitim organizasyonlarında ve onaylı bakım kuruluşlarında, tasarım ve üretim kuruluşlarında emniyet yönetim sisteminin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) (Değişik: 01/11/2015 tarih ve 52217814-010.07/430 sayı) Bu talimat; 1/6/2007 tarihli ve 26539 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliğine (SHY 6A) göre işletme ruhsatı alan işletmeleri, 6/6/2006 tarihli ve 26190 sayılı Uçak Pilotu Lisans Yönetmeliğine (SHY-1) göre tip intibak eğitim organizasyonu ve uçuş eğitim organizasyonu yetkisi alan kuruluşlar ile 17/7/2007 tarihli ve 26585 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Onaylı Bakım Kuruluşları Yönetmeliğine (SHY 145) göre yetkilendirilen onaylı bakım kuruluşlarını ile 20/8/2013 tarihli ve 28741 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Hava Aracı ve İlgili Ürün, Parça ve Cihazın Uçuşa Elverişlilik ve Çevresel Sertifikasyonu Yönetmeliğine (SHY-21) göre yetkilendirilen tasarım ve üretim kuruluşlarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu talimat, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ve 10/11/2005 tarihli ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu talimatta geçen;

a) ADEP: Acil durum eylem planını,

b) Adil Kültür: Emniyet kültürü ile değişmeli olarak kullanılan bir kavramdır. İnsanların emniyetle ilgili bilgileri güven içinde paylaşabildikleri ve paylaşmak için teşvik edildikleri ve ödüllendirildikleri, kabul edilebilir ve edilemez davranışlar arasındaki ilkesel ayrımın bilinir hale getirildiği, emniyetli düşünmeyi, sorgulamayı, rehavete karşı direnci, mükemmelliğe yönelişi, kişisel sorumluluğu ve kurum içi otokontrolü kapsayan bir yaklaşımı,

c) EEG: Emniyet Eylem Grubunu,

ç) EGGK: Emniyet Gözden Geçirme Kurulunu,

d) Emniyet kültürü: Temel öğeler olarak öğrenmenin, bilgilenmenin, raporlamanın teşvik

edilmesinin, uyumlu ve adil olunmasının operasyonel emniyeti sağlayacağını ve geliştireceğini kabul eden davranış biçimini,

- e) FDM: Uçuş veri analizini,
 - f) GAP analizi: Farklılık veya uyumluluk analizini,
 - g) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürünü,
 - ğ) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
 - h) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Örgütünü,
 - ı) OR: Olay raporlamayı
 - i) SMS: Emniyet yönetim sistemini,
- ifade eder.

(2) Bu Talimatta yer almayan tanımlar için, ICAO Doküman 9859'da belirtilen tanımlar esas alınır.

İKİNCİ KISIM

Genel Esaslar

Emniyet Yönetim Sistemi

MADDE 5 – (1) Emniyet yönetim sistemi ile işletmeler tarafından kabul edilebilir operasyonel emniyet seviyesinde faaliyet gösterilmesi ve buna uygun emniyet kültürünün ve adil kültürün oluşturulması sağlanır.

(2) Emniyet yönetim sistemi; gerekli örgütsel yapıları, sorumlulukları, emniyet politikaları ve prosedürlerini de kapsayacak biçimde, emniyetin koordineli ve sağlıklı bir şekilde yürütülmesini temin etmek için tüm unsurları ile uyumlu ve organize bir şekilde işletmeler tarafından tesis edilir.

(3) Emniyet yönetim sistemi, emniyeti koordineli bir şekilde idare etmek için tüm organizasyon gerekliliklerini karşılayabilecek bir yapıda kurulur.

(4) Emniyet yönetim sistemi esasen, doğmuş veya doğabilecek tehlikeleri ve risk unsurlarını belirleyerek, söz konusu tehlikeleri ve riskleri bertaraf eden veya asgari düzeye indirgeyen operasyonel risk yönetim sistemi olarak kullanılır.

(5) Kalite yönetim sistemi ile emniyet yönetim sistemi bütünleyici veya bütünleşik unsurlar olarak işletmeler bünyesinde ilgili tüm birimlerden tam bağımsız bir şekilde tesis edilir. Kalite yönetim sistemi tarafından emniyet yönetim sisteminin etkinliği sürekli olarak izlenerek ve gerektiğinde düzeltici ve önleyici işlemlerin uygulanması sağlanır.

(6) Emniyet yönetim sistemine temel teşkil etmek üzere, etkin ve üretken bir emniyet yönetim kültürünün oluşturulması ve beslenmesi en geniş anlamda organizasyonel seviyede olmalıdır. Etkin ve üretken bir organizasyonel kültürün varlığı, üst yönetimin taahhüt ve uygulamaları ile belirlenir, uygulanır ve geliştirilir.

(7) Emniyetli bir operasyonu teşvik etmek için işletmeler, tüm personelin yaptıkları her işin emniyete etki ettiği düşüncesi ile kendilerini sorumlu hissetmelerini sağlamalıdır. Böyle bir ortam, aşağıdan yukarıya doğru çalışanlar ile yönetim arasında en üst seviyede güven ve saygıya dayalı olarak gerçekleştirilir. Çalışanlar, verdikleri tüm emniyet artırıcı kararların üst yönetim tarafından destekleneceğine inanmalı, emniyetli operasyonu bilinçli olarak tehlikeye sokabilecek hareketlere ise müsamaha gösterilmeyeceğini anlamalıdır. İşletme emniyetli operasyonun teşviki için motivasyonu artırıcı tedbirleri alır.

Emniyet Yönetim Sistemi Bileşenleri

MADDE 6 – (1) İşletmeler tarafından oluşturulacak olan emniyet yönetim sisteminin, ICAO Doc. 9859 numaralı Emniyet Yönetimi El Kitabına göre aşağıda tanımlanan 4 ana bileşeni ihtiva etmesi zorunludur.

- a) Emniyet politikaları ve hedefleri;
 - 1) Yönetimin taahhüdü ve sorumluluğu
 - 2) Yönetici personelin emniyet sorumlulukları
 - 3) Emniyet yöneticisinin atanması
 - 4) SMS uygulama planı
 - 5) Acil durum eylem planının koordinasyonu
 - 6) Dokümantasyon
- b) Emniyet risk yönetimi;
 - 1) Tehlike ve risk belirleme süreçleri
 - 2) Risk değerlendirme, kontrol ve azaltma süreçleri
- c) Emniyet güvence;
 - 1) Emniyet standartlarının belirlenmesi ve tanımlanması
 - 2) Emniyet performansının izlenmesi, ölçülmesi, iyileştirilmesi ve takibi
 - 3) Değişiklik yönetimi
 - 4) SMS'in sürekli iyileştirilmesi
- ç) Emniyet teşviki;
 - 1) Eğitim ve öğretim
 - 2) Emniyet iletişimi

(2) SMS sistemini kurmakla yükümlü işletmeler, yürütmekte oldukları faaliyetlerin karmaşıklığına ve büyüklüğüne paralel olarak mevcut SMS sisteminin kapsamını, organizasyonlarının ölçeğine uygun şekilde oluşturur.

Emniyet Politikaları ve Hedefleri

MADDE 7 – (1) İşletmelerin SMS'e yönelik emniyet politikalarını ve hedeflerini belirlenmesi zorunludur.

a) Yönetimin taahhüdü ve sorumluluğu: işletmeler, uluslararası ve ulusal gereklilikler ile birlikte işletme gereksinimlerine uygun olarak, sorumlu müdür tarafından imzalanacak kurumsal

emniyet politikası hazırlar. Söz konusu emniyet politikası, emniyetle ilgili kurumsal taahhütleri yansıtmak, uygulama için gerekli iş gücü ve finansman kaynaklarının tedarikiyle ilgili açık bir beyanı içerecek ve görünür şekilde kuruluş içerisinde duyurulur. Emniyet politikası, işletme ile ilgili ve işletmeye uygun özelliklerin korunmasını ve mevcut durumunu gerçekçi bir biçimde yansıtmayı sağlamak için, gerektiğinde işletme yönetimi tarafından gözden geçirilir. Emniyet politikasının oluşturulmasına ilişkin detaylı açıklamalar ve örnek emniyet politikası EK-1’de yer almaktadır.

b) Yönetici personelin emniyet sorumlulukları: sorumlu müdür, mevcut görevinin yanında işletmede SMS’in uygulanması ve sürdürülmesinden sorumludur. İşletme, mevcut tüm yönetici personelin ve çalışanların diğer görevlerinden bağımsız olarak SMS performansı ile ilgili sorumluluklarını belirlemelidir. Tüm emniyet sorumluluk, yükümlülük ve yetkileri dokümanite edilmeli ve işletme içinde duyurulmalıdır. Emniyet riskinin seviyelendirilerek, kabul edilebilirliği ile ilgili karar verme yetkisinin hangi yönetim seviyesinde olacağı tanımlanmalıdır.

c) Emniyet yöneticisinin atanması:

1) Emniyet yöneticisi, işletmelerde emniyet yönetim sisteminin günlük yönetim fonksiyonları için sorumlu müdür tarafından atanır. Emniyet yöneticisi, etkin bir emniyet yönetim sisteminin geliştirilmesi ve sürdürülmesinden sorumlu ve sistemin odak noktası olarak görev yapar. Emniyet yöneticisi ayrıca, emniyet yönetimi ile ilgili konularda sorumlu müdür ve yöneticilere tavsiyelerde bulunur. Emniyet yöneticisi, emniyet ile ilgili konuların paydaşlarla koordinasyonundan ve iletişiminden sorumludur. Emniyet yöneticisi, asgari olarak aşağıdakilerden sorumludur:

a) Sorumlu müdür adına SMS uygulama planının yönetilmesi,

b) Tehlikelerin belirlenmesi ve operasyonel emniyet risk analizlerinin yapılması veya yaptırılması,

c) Düzeltici faaliyetlerin gözlemlenmesi ve sonuçlarının değerlendirilmesi,

ç) Şirketin emniyet performansı ile ilgili periyodik raporların oluşturulması,

d) Kayıtlar ve emniyet dokümantasyonunun muhafazası,

e) Personel emniyet eğitimlerinin planlanmasının ve organizasyonunun sağlanması,

f) Emniyet ile ilgili konularda bağımsız tavsiyelerde bulunulması,

g) Havacılık sektöründeki emniyet konularının gözlemlenerek, bu konuların işletmenin operasyonları üzerindeki etkilerinin takibi,

ğ) Sivil havacılık otoriteleri ve diğer ulusal ve uluslararası kuruluşlarla, emniyet ile ilgili konularda sorumlu müdür adına iletişimi ve koordinasyonu sağlamak,

ç) SMS uygulama planı: İşletmeler, kuruluşun emniyet ihtiyaçlarını karşılayacak ve uçuş emniyetini temin edecek asgari gereklilikleri ihtiva eden, emniyet yönetimi yaklaşımını tanımlayan bir SMS uygulama planı geliştirir ve sürekliliğini tesis eder. SMS uygulama planı ile SMS çerçevesinde verilen veya alınan hizmetler esnasında, hizmet alınan veya verilen diğer kuruluşların SMS sistemi arasında koordinasyon kurulması sağlanır. SMS uygulama planı, üst yönetim tarafından tasdik edilir. SMS uygulama planına ilişkin detaylı açıklamalar Ek-3’te yer almaktadır. Bununla bağlantılı olarak, uygulama planının ilk adımı olan GAP analizine ilişkin detaylı açıklamalar ise Ek-4’te yer almaktadır.

d) Acil durum eylem planının koordinasyonu: işletmeler, normal faaliyetlerden acil durum aktivitelerine, acil durum aktivitelerinden normal faaliyetlere düzenli ve etkili geçişi sağlayan bir acil durum eylem planı geliştirerek, koordine eder ve uygular. Acil durum eylem planına ilişkin detaylı açıklamalar Ek-5’te yer almaktadır

e) Dokümantasyon: işletmeler, emniyet politikalarını ve amaçlarını, SMS gereksinimlerini, SMS prosedürlerini ve süreçlerini, sorumlulukları, prosedürler ve süreçlerle ilgili yükümlülükler ve yetkiler ile beraber, SMS girdi ve çıktılarını tanımlamak üzere SMS dokümantasyonu geliştirir ve uygular. SMS dokümantasyonunun bir parçası olarak, emniyet yaklaşımını tüm kuruma duyurmak için bir emniyet yönetimi el kitabı hazırlanır, geliştirilir ve sürdürülebilirliğini tesis eder. Dokümantasyona ilişkin detaylı açıklamalar Ek-6'da yer almaktadır.

Emniyet Risk Yönetimi

MADDE 8 – (1) SMS içerisinde işletmeler, emniyet risk yönetimine ilişkin olarak;

a) Tehlike ve risk belirleme süreci: geriye dönük elde edilen emniyet verilerinin değerlendirilmesi yöntemleri ile ileriye yönelik öngörülse emniyet verisi toplama yöntemlerinin kombinasyonuna dayanılarak; faaliyetlerdeki tehlikeler ile ilgili geri bildirimlerin etkin biçimde toplanması, kayıt altına alınması, değerlendirilmesi, uygulanabilir hale getirilmesi ve uygulamaya geçirilmesi için kurumsal bir süreç olarak geliştirilir ve uygulanır.

1) Gelişmiş bir SMS'de tehlike ve risk belirleme süreci devamlılık arz etmelidir.

2) Tehlike belirleme süreci; personel, ekipman ve yapılara zarar verebilecek, malzeme kaybına yol açabilecek veya önceden belirlenmiş fonksiyonların yerine getirilme yeteneğini azaltabilecek durum veya nesnelere tespitini ihtiva eden süreçtir. Bu süreç, işletmenin büyüklüğü, karmaşıklığı ve uygulamalarından bağımsız olarak, işletmenin emniyet dokümantasyonunda açık bir şekilde tanımlanmalıdır. Tehlikelerin raporlanmasından, işletmedeki tüm personel sorumludur. Bu süreç asgari olarak aşağıdaki başlıkları kapsamalıdır;

- a) Tehlikeyi anlama,
- b) Tehlikeyi tanımlama,
- c) Tehlike analizi,
- ç) Tehlikenin kayıt altına alınması.

d) Risk belirleme süreci; öngörülebilir en kötü durum referans alınarak, bir tehlikenin sonuçlarının ihtimal ve şiddet boyutlarıyla değerlendirilmesini içerir. Bu sürecin genel çerçevesi; Reaktif, Proaktif ve Prediktif yöntemler ile kuruluşun operasyonel aktivitelerinden elde edilen verilerle oluşturulmalıdır.

e) Reaktif yöntemler; yaşanmış kaza ve olaylardan elde edilen verilerin kullanımına dayanır.

f) Proaktif yöntemler; işletme faaliyetlerinin analiz edilerek emniyet risklerinin etkin olarak tanımlanmasına ve önlenmesine dayanır.

g) Prediktif yöntemler; devam eden operasyonlar sırasında sistem performansının izlenerek, geleceğe yönelik potansiyel problemlerin öngörülmesine dayanır.

ğ) İşletmeler, yukarıda tanımlanan yöntemler çerçevesinde kendi prosedürlerini belirler.

h) Emniyet risk belirleme süreci asgari olarak aşağıdaki başlıkları kapsamalıdır;

- 1) Risk yönetimi,
- 2) Risk ihtimali,
- 3) Risk şiddeti,
- 4) Risk kabul edilebilirliği,
- 5) Risk kontrolü ve azaltımı.

b) Risk değerlendirme, kontrol ve azaltma süreci; gerçekleşme ihtimali ve şiddeti açısından olası tehlikelerin analizi neticesinde ortaya çıkan risklerin; katlanılabilirliği veya hafifletilmesi açısından değerlendirilerek, kabul edilebilir seviyede kontrolünü sağlayacak operasyonel risk yönetim süreci işletmeler tarafından geliştirilir ve uygulanır. İşletmeler, emniyet risklerinin toleransıya ilgili kararları alacak yönetim seviyelerini de ayrıca tanımlanacaktır.

1) Tehlikenin tanımlanmasından sonra, tehlikenin taşımakta olduğu zarar ve masraf potansiyelini değerlendirmek için bir analiz gereklidir. Bu analiz, iki boyutlu olmalıdır:

a) İhtimal: Kötü sonuçlara sebep olabilecek tehlikenin gerçekleşme olasılığı.

b) Şiddet: Riskin gerçekleşmesi durumunda ortaya çıkacak etkinin derecesi.

2) Risk değerlendirme, kontrol ve azaltma süreci; kuruluşların kapasitesini ve sürekliliğini tehdit edebilecek riskleri analiz ederek, bertaraf edebilmeli veya kabul edilebilir bir seviyeye indirgeyebilmelidir.

3) Emniyet risk yönetim sürecine ilişkin şema aşağıda yer almaktadır:

Tehlikenin Tanımlanması	Riski kabul edilebilir bir seviyeye düşürecek eylemi gerçekleştir	
Risk Analizi (İhtimal)	Gerçekleşme olasılığı nedir?	
Risk Analizi (Şiddet)	Var olan risklerin olası sonuçlarının öneminin değerlendirilmesi	
Risk Değerlendirme ve Kabul edilebilirlik	Değerlendirilen risk, kabul edilebilir düzeyde mi ve kuruluşun emniyet performans kriterleri içerisinde mi?	
Risk kontrol ve azaltımı	EVET	HAYIR
	Riski kabul et.	Riski kabul edilebilir bir seviyeye düşürecek eylemi gerçekleştir

4) Yukarıda özetlenen süreçten elde edilecek verilerin değerlendirilmesi ve analizi için bir sistem geliştirilmelidir. Analizlerden elde edilen veriler, kuruluş içerisinde yönetici personelle paylaşılarak, gerekli tedbirlerin alınması sağlanacaktır.

5) Risk değerlendirmesine ilişkin örnek tablolar Ek-7’de yer almakla birlikte işletmeler kendi risk modelini oluşturabilir.

Emniyet güvence

MADDE 9 – (1) İşletmeler; kurulacak olan SMS’e yönelik karşılaştırma, performans izleme ve geliştirme süreçlerini belirlemelidir.

a) Emniyet standartlarının belirlenmesi ve tanımlanması; işletmeler, ilgili ulusal ve uluslararası düzenlemeler ile tavsiye edilen uygulamaları, kurumsal politikalarını ve operasyonel emniyet hedeflerini göz önünde bulundurarak, kuruluş içi kabul edilebilir emniyet standartlarını ve asgari kriterleri belirlemelidir.

b) Emniyet performansının izlenmesi, ölçülmesi, iyileştirilmesi ve takibi; işletmeler, kuruluşun emniyet performansını, emniyet politikaları ve hedefleriyle karşılaştırarak, değerlendirmeli ve emniyet riskleriyle ilgili kontrollerin etkinliğini doğrulayacak veya iyileştirecek yöntemler geliştirerek, uygulamalıdır. Emniyet yönetim sistemi kapsamında, kabul edilebilir ve

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

edilemez davranışların sınırları açıkça çizilerek, disiplin cezasından muafiyetin gözönünde bulundurulacağı hususlar belirlenir.

c) Değişiklik yönetimi; işletmeler, kuruluş içerisinde işleyen tanımlanmış kurulu süreçleri ve hizmetleri etkileyebilecek olası değişiklikleri tanımlamak; değişikliklerin uygulanmasından önce emniyet performansını tesis edecek düzenlemeleri tanımlamak ve kuruluş içi değişiklikler nedeniyle artık ihtiyaç duyulmayan ya da etkisizleşen emniyet risk kontrollerini sonlandırmak veya düzenlemek için bir süreç belirlenir ve uygulanır.

ç) SMS'in sürekli iyileştirilmesi; işletmeler, belirlenen SMS standartları altında kalan emniyet performansının olası nedenlerini tanımlamak ve bu duruma neden olan sebepleri ortadan kaldırmak için bir süreç belirlenerek, uygulanır.

(2) SMS içerisinde performans göstergeleri ve kabul edilebilir emniyet seviyelerinin belirlenmesinde işletmeler tarafından ICAO Doküman 9859 kullanılır.

Emniyet teşviki

MADDE 10 – (1) İşletmeler, emniyet sistemindeki yerine ve rolüne bakılmaksızın mevcut tüm personelin eğitilmesine ve yetkinliğine yönelik olarak, SMS sorumlulukları hakkında bilinç oluşturacak bir emniyet eğitim programı geliştirerek, uygulamalı ve sürekliliğini sağlamalıdır. Söz konusu emniyet eğitimi, her bir bireyin SMS'e katılımına ve sistem içerisindeki payına uygun olan içeriği kapsamalıdır.

(2) İşletmeler; tüm personelin SMS hakkında sistem içerisindeki payı ile doğru orantılı düzeyde bilgi sahibi olmasını sağlayan, sistem içerisindeki rolü ile ilgili kritik emniyet bilgilerini ileten, belirli emniyet önlemlerinin alınma nedenlerini ve emniyet prosedürlerinin uygulamaya konma gerekçelerini açıklayan emniyet iletişim yöntemlerini geliştirerek, uygulamalıdır.

(3) Ayrıca işletmeler; tüm personelin SMS sistemi içerisindeki payı ve rolü ile ilgili elde edilen kritik emniyet verilerini, ilgili diğer emniyet unsurları tarafından da değerlendirilebilmesi amacıyla karşılıklı olarak paylaşabilmeleri için sağlıklı bir paylaşım ağı oluşturarak, bu ağın işlerliğini ve güvenliğini tesis etmelidir.

Küçük İşletmeler

MADDE 11 – (1) Bu talimat ile etkili, yenilikçi ve iyileştirmeye açık bir SMS'in tesis edilerek sürdürülmesi amaçlandığından, küçük ölçekli işletmeler; işletme faaliyetleri, gereksinimleri ve organizasyon yapılarına uygun şekilde emniyet yönetim sistemi kurmalıdır.

Geçiş süreci

MADDE 12 – (1) (**Değişik: 01/11/2015 tarih ve 52217814-010.07/430 sayı**) Emniyet Yönetim Sistemlerinin (SMS) uygulaması, ICAO şartlarına uygunluk sağlamak amacıyla ticari hava taşıma işletmelerinde, tip intibak eğitim organizasyonlarında, uçuş eğitim organizasyonlarında ve onaylı bakım kuruluşlarında 15.01.2011 tarihinde başlatılarak 31.12.2012 tarihine kadar, tip tasarımından sorumlu tasarım ve üretim kuruluşları için 01.01.2016 tarihinde başlatılarak 31.12.2017 tarihine kadar, tip tasarımından sorumlu olmayan tasarım ve üretim kuruluşları için ise 01.01.2016

tarihinde başlatılarak 31.12.2019 tarihine kadar tamamlanır. Ayrıca etkili bir emniyet yönetim sistemi geliştirilmesinin uzun zaman alacağı düşünüldüğünden, Ek-8'de yer alan geçiş planına uygun olarak hareket edilir.

(2) Talimatın yayınlanmasından sonra işletme ruhsatı olarak faaliyete başlayan işletmeler, işletme ruhsatı alımının ardından en geç bir yıl içinde emniyet yönetim sistemini faaliyete geçirmek zorundadır.

(3) Belirlenen tarihlere kadar emniyet yönetim sistemini faaliyete geçiremeyen işletmelerin durumları inceleme komisyonu tarafından değerlendirilerek 2920 ve 5431 sayılı Kanunlar kapsamında işlem yapılır.

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu Talimat yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 – (1) Bu Talimat hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

Emniyet Politikası

(1) SMS, yalnızca kurum içerisinde bir Emniyet Politikası geliştirildiğinde ve sürdürüldüğünde etkili olur.

(2) Politika beyanı, üst yönetimlerin emniyet taahhütlerini açıkça yansıtmalıdır. Politika, emniyet yönetim prensiplerinin kurum yapısına nasıl entegre edileceğini de göstermelidir.

(3) Emniyet politikası için öngörülen bir format bulunmamaktadır. Üst yönetim tarafından hazırlanan ve tüm işletme çalışanlarına iletilecek, diğer kurumsal yönetim politikalarıyla birleştirilebilecek yazılı bir doküman olması gereklidir.

(4) Emniyet Politikası, aşağıda belirtilenleri kapsamalıdır:

- a) İşletmenin genel emniyet hedefleri
- b) Üst yönetimin emniyetle ilgili taahhütleri ve niyetleri
- c) Gerekli kaynakların sağlanacağına dair taahhüt
- d) İşletmenin emniyet yönetim prensipleri
- e) İşletmenin tüm seviyelerinde, emniyet sorumluluğu ve yükümlülüğüyle ilgili işletme politikası
- f) Cezai olmayan raporlama politikası
- g) Adil kültür

(5) Emniyet Politikası hazırlanırken, yönetici personelin emniyete ilişkin görüşleri alınmalıdır.

(6) Kurumsal emniyet politikasının geliştirilmesiyle ilgili daha fazla bilgi ICAO Doküman 9859 Emniyet Yönetim El Kitabında yer almaktadır.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Örnek Emniyet Politikası Beyanı

Emniyet, en önemli faaliyetimizdir. Tüm havacılık faaliyetlerimize yönelik sürekli olarak stratejiler ve süreçler geliştiriyor, uyguluyor, sürdürüyor ve iyileştiriyoruz; böylece en yüksek emniyet performansı seviyesine ulaşmayı ve ulusal / uluslararası standartları karşılamayı umuyoruz.

Yönetimin tüm aşamaları, [Yönetim Kurulu Başkanı, İcra Kurulu Başkanı, Sorumlu Müdür ya da kuruma göre uygun bir pozisyon] başlayarak, en yüksek emniyet performansına ulaşılmasından sorumludur.

Taahhüdümüz:

- a) Uygun insan ve finansman kaynaklarını tedarik ederek, emniyet uygulamalarını desteklemek, etkili emniyet raporlaması ve iletişimini teşvik etmek ve finansal yönetimle aynı şekilde sonuçlara ilgi göstererek, adil kültür çerçevesinde emniyeti aktif şekilde yönetmek üzere, emniyet yönetimini desteklemek.
- b) Tüm yöneticilerin başlıca sorumlulukları arasına emniyet yönetimini yerleştirmek,
- c) Tüm personelin emniyet performansının sağlanmasıyla ilgili yükümlülükleri ve sorumluluklarını açıkça tanımlamak,
- ç) (Hava araçları / ATC / bakım / depo) faaliyetleri ve insan faktörleri ile ilişkili riskleri ortadan kaldırmak ya da mümkün olan en düşük seviyeye getirmek amacıyla tehlike tanımlama ve risk yönetim süreçleri belirlemek ve uygulamak,
- d) Çalışanların gönüllü katılımını desteklemek, ölçmek ve artırmaya yönelik stratejiler geliştirmek
- e) Hukuki ve düzenleyici şartlara ve standartlara uymak ve mümkün olduğunda bunların ötesine geçmek,
- f) Emniyet stratejileri ve süreçlerini uygulamak için yeterli beceri ve eğitime sahip kaynakların mevcut bulunmasını sağlamak,
- g) Tüm personelin yeterli ve uygun havacılık emniyet bilgisi ve eğitimi almasını, emniyet konularında yeterli olmasını ve yalnızca becerilerine uygun görevlere tayin edilmesini sağlamak,
- ğ) Emniyet performansımızı sürekli olarak iyileştirmek ve ilgili emniyet önleminin alınmasını ve etkili olmasını sağlamak için Emniyet yönetim incelemeleri gerçekleştirmek ve
- h) Emniyet performansımızı gerçekçi amaçlara ve / veya hedeflere göre belirlemek ve ölçümlemek,
- i) Faaliyetlerimizi destekleyecek, dışarıdan tedarik edilen sistemler ve hizmetlerin bizim emniyet performansını standartlarımızı karşılamasını sağlamaktır.

(İmza)

Sorumlu Müdür

Emniyet Komisyonları

(1) Emniyeti Gözden Geçirme Kurulu

Emniyeti Gözden Geçirme Kurulu, başkanlığını Sorumlu Müdür'ün yaptığı ve ilgili yöneticilerin dâhil olduğu üst düzey bir komitedir. Emniyet Yöneticisi, EGGK'ya yalnızca danışman olarak katılır. EGGK, stratejik öneme sahiptir ve politikalar, kaynak sağlanması, organizasyonel performans izlemesi gibi konularla ilgilenir. İstisnai durumlar gerektirmediği takdirde yılda en az iki defa toplanır. EGGK'nın görevleri:

- a) SMS uygulama planının etkinliğini izlemek,
- b) Gerekli düzeltici faaliyetlerin zamanında yerine getirilmesini izlemek,
- c) Organizasyonun emniyet politikası ve hedefleri doğrultusunda emniyet performansını gözlemlemek,
- ç) İşletmenin ana bir süreç olarak açıklanan emniyet yönetimi önceliğini destekleyen, emniyet yönetimi sürecinin etkinliğini gözlemlemek,
- d) Alt yükleniciler tarafından yerine getirilen eylemlerin emniyet gözetimlerinin etkinliğini izlemek,
- e) Mevzuat gerekliliklerinin üzerinde emniyet performansına erişebilmek için gerekli kaynakları sağlamak, f) EEG'ye stratejik talimatlar vermek.

(2) Emniyet Eylem Grubu

EGGK tarafından stratejik bir talimat verildiğinde, bu stratejilerin uygulamalarının işletme bünyesinde koordineli bir şekilde yapılması gerekir. Bu, Emniyet Eylem Grubu'nun ana görevidir. EEG, ilgili bölüm yöneticileri ile çalışan temsilcilerinden oluşan ve başkanlığı tayin edilmiş bölüm yöneticileri tarafından sırayla yapılan üst düzey bir komitedir. EEG taktik bir birim olup EGGK tarafından verilen stratejik talimatların yerine getirilmesine yönelik konularla ilgilenir. EEG, operasyonlardaki tehlikelerin sonuçları olan emniyet riskleri ile ilgili "kök neden"leri kontrol altında tutmaya yarayan uygulama faaliyetleri ile ilgilenirken, EGGK, bu eylemlerin kendileri tarafından verilen stratejik talimatlar ile tutarlılık içinde olmasını koordine eder. EEG'nin görevleri:

- a) işletme bünyesinde operasyonel emniyet performansını gözetmek ve emniyet bilincini oluşturmak için çalışanların katılımının sağlanarak tehlike tanımlamalarının ve emniyet risk yönetiminin uygun şekilde yapılmasını sağlamak,
- b) Tehlikelerin belirlenmiş sonuçlarının azaltılmasına yönelik çözüm stratejilerini koordine eder, emniyet veri eldesi ve çalışan geri bildirim için yeterli düzenlemeleri sağlar.
- c) operasyonel değişikliklerin emniyet üzerindeki etkilerini değerlendirmek,
- ç) düzeltici faaliyetlerin uygulanmasını koordine etmek, gerekli oldukça toplantılar düzenleyerek tüm çalışanların emniyet yönetimine tam katılımlarını sağlayacak gerekli imkânın verilmesini sağlamak,
- d) düzeltici faaliyetlerin zamanında yerine getirilmesini sağlamak,
- e) emniyete yönelik bir önceki tavsiyelerin etkinliğini gözden geçirmek,
- f) emniyet teşvikini gözetmek ve çalışanlara verilen emniyet, acil durum ve teknik eğitimlerin mevzuatların gerektirdiği asgari şartları sağlamasını veya bunların üzerine çıkmasını temin etmek.

SMS Uygulama Planı

1) SMS Uygulama planı işletmenin emniyet yönetim yaklaşımını belirler. Etkili ve verimli hizmetler sunarken işletmenin emniyet hedeflerini karşılayacak bir SMS uygulaması gerçekçi bir stratejidir. SMS uygulama planı, işletmenin kurumsal emniyet hedeflerine nasıl ulaşacağını ve yeni ve değişen emniyet gerekliliklerini nasıl yerine getireceğini tarif eder. Plandaki önem arz eden konular işletmenin iş planının da içinde olmalıdır. Birden fazla dokümandan oluşabilen SMS uygulama planı, yapılacak işleri, kim tarafından ve ne zaman yapılacağını detaylandırır.

2) SMS uygulama planı en az aşağıdaki maddeleri içermelidir:

- a) Emniyet politikası ve hedefleri,
- b) Sistemin tanımlanması,
- c) GAP analizi,
- ç) SMS elemanları,
- d) Emniyet rolleri ve sorumlulukları,
- e) Tehlike raporlama politikası,
- f) Çalışan katılımı yöntemleri,
- g) Emniyet performansı ölçümleri,
- ğ) Emniyet iletişimi,
- h) Emniyet eğitimi,
- ı) Emniyet performansının yönetim tarafından değerlendirilmesi

SMS GAP ANALİZİ GELİŞTİRME REHBERİ

1. Genel

ICAO Ek – 6, Hava Araçlarının Faaliyeti, Bölüm – I, Uluslar arası Ticari Hava Taşımacılığı – Uçaklar ve Bölüm – III, Uluslararası Faaliyetler – Helikopterler için belirtilen Standartlar ve Önerilen Uygulamalar (SARP) uyarınca, hizmet sağlayıcıları Emniyet Yönetim Sisteminin (SMS) uygulanmasından sorumludurlar. SMS, emniyet yönetimine sistematik bir yaklaşımdır ve gerekli kurumsal yapıları, sorumlulukları, politikaları ve prosedürleri kapsar.

2. GAP analizi

SMS uygulaması, SMS'in hangi bileşenleri ve elementlerinin yürürlükte olduğunu ve uygulama şartlarını karşılamak için hangi bileşenler ve elementlerin eklenmesi ya da değiştirilmesi gerektiğini belirlemek amacıyla işletmenin kendi sistemi üzerinde bir analiz yapmasını gerektirir. Söz konusu analiz, GAP analizi olarak bilinir ve SMS şartlarının işletmenin mevcut kaynaklarıyla karşılaştırılmasını kapsar.

GAP analizi, kontrol listesi formatında, ICAO SMS çerçevesini oluşturan bileşenler ve elementlerin değerlendirmesine ve geliştirilmesi gereken bileşenler ve elementlerin tanımlanmasına yardımcı olacak bilgileri sağlamaktadır. GAP analizi tamamlandıktan ve belgelendirildikten sonra, SMS uygulama planının esaslarından birini oluşturmalıdır.

Bu rehberde sunulan GAP analiz formu, GAP analizi yapmak için şablon olarak kullanılabilir. Her soru için bir “evet” ya da “hayır” cevabı belirlenmiştir. “Evet” cevabı, hizmet sağlayıcının hali hazırda söz konusu ICAO SMS çerçevesi bileşeni ya da elementini kurumsal süreçlerine dâhil ettiği ve şarta uygun olduğu ya da şartın ötesine geçtiği anlamına gelmektedir. “Hayır” cevabı, ICAO SMS çerçevesinin bileşeni / elementi ve hizmet sağlayıcının kurumsal süreçleri arasında bir boşluk olduğunu göstermektedir.

Not. – Bu rehber kapsamında “işletme” ifadesi, havacılık hizmetleri sağlayan kurumlar anlamına gelmektedir. Bu ifade, onaylı eğitim kurumlarını, hava aracı işletmecilerini, bakım kurumlarını, hava aracının tip tasarımı ve / veya montajından sorumlu kurumları ve sertifikalı hangar işletmecilerini de kapsamaktadır.

3- SMS GAP Analizi

Referans	Analiz edilecek hususlar ya da cevaplanacak sorular	Cevap	Uygulama durumu
Bileşen 1 – EMNİYET POLİTİKALARI VE HEDEFLERİ			
Element 1.1 – Yönetimin taahhüdü ve sorumluluğu			
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	Emniyet politikası belirlendi mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 3 ve 8	Emniyet politikası, emniyet yönetim sistemine ilişkin organizasyonel taahhütleri yansıtıyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 3 ve 8	Emniyet politikası, emniyet politikasının uygulanabilmesi için gerekli kaynakların ayrılacağına dair açık bir ifade içeriyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	Emniyet politikası, emniyet raporlama prosedürlerini içeriyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	Emniyet politikası, hangi organizasyonel davranışların kabul edilemez olduğunu açık olarak belirtiyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	Emniyet politikası hangi durumlarda disiplin cezası uygulanmayacağını belirtiyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	Emniyet politikası sorumlu müdür tarafından imzalandı mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	Emniyet politikası işletme bünyesinde duyuruldu mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	Emniyet politikası, işletmenin yapısına ve şartlarına uygun kalması için periyodik olarak gözden geçiriliyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	Tutarlı emniyet hedefleri dizisi geliştirmek için bir süreç var mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	Emniyet hedefleri, emniyet performans göstergeleri, emniyet performans hedefleri ve eylem planlarıyla bağlantılı mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	Emniyet hedefleri duyuruldu ve dağıtıldı mı?	☐ Evet ☐ Hayır	

Referans	Analiz edilecek hususlar ya da cevaplanacak sorular	Cevap	Uygulama durumu
Element 1.2 –Emniyet sorumlulukları			
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8 ve 10	İşletme, kendi adına SMS'in uygulanması ve sürdürülmesi için tüm sorumluluk ve yükümlülüğe sahip olan bir sorumlu yönetici belirledi mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	Sorumlu yönetici, emniyet yönetim sisteminin doğru uygulanmasını ve işletmenin tüm alanlarının gereksinimlerine hitap etmesini sağlamak için gereken sorumluluğa sahip mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	Sorumlu yönetici, işletme sertifikası kapsamında gerçekleştirilmesine izin verilen faaliyetler için gereken finansal kaynakların tam kontrolüne sahip mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	Sorumlu yönetici, işletme ruhsatı kapsamında gerçekleştirilmesine izin verilen faaliyetler için gereken insan kaynaklarının tam kontrolüne sahip mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	Sorumlu yönetici, işletmenin ilişkilerini yürütmek için doğrudan sorumlu mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	Sorumlu yönetici, işletme ruhsatı kapsamında gerçekleştirilmesine izin verilen faaliyetler üzerinde nihai yetkiye sahip mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8 ve 10	İşletme, diğer görevlerinden bağımsız olarak tüm yöneticilerin ve çalışanların, SMS'in emniyet performansına yönelik sorumluluklarını belirlemiş mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	Emniyet sorumlulukları, yükümlülükleri ve yetkileri dokümanite edilmiş ve işletme bünyesinde duyurulmuş mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	İşletme, emniyet riski kabul edilebilirliğine yönelik yetkilere hangi seviyede yöneticilerin sahip olduğunu belirlemiş mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
Element 1.3 – Emniyet yöneticisinin atanması			
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	SMS'in günlük faaliyetlerini yönetmek ve gözlemek için emniyet yöneticisi tayin edilmiş mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	SMS'in faaliyetini gözleyen personel, istenilen görev ve sorumluluklarını yerine getiriyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	Tüm seviyelerdeki personelin emniyet yetkileri, sorumlulukları ve yükümlülükleri tanımlanmış ve dokümanite edilmiş mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
Element 1.4 – SMS uygulama planı			
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8 ve 10	SMS' in emniyet ihtiyaçlarını karşılamasını sağlayacak bir SMS uygulama planı geliştirildi mi?	☐ Evet ☐ Hayır	

Referans	Analiz edilecek hususlar ya da cevaplanacak sorular	Cevap	Uygulama durumu
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8 ve 10	SMS uygulama planı, uygun deneyimi olan bir kişi ya da planlama grubu tarafından mı geliştirildi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8 ve 10	Kişi ya da planlama grubu, SMS uygulama planının geliştirilmesi için yeterli kaynak (toplantılar için zamar dâhil) alabildi mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	SMS uygulama planı, işletmenin üst yönetimi tarafından onaylandı mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	SMS uygulama planı, işletmenin üst yönetimi tarafından düzenli olarak gözden geçiriliyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8 ve 10	SMS uygulama planı, SMS'in aşamalar halinde uygulamaya geçirilmesini öngörüyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8 ve 10	SMS uygulama planı, işletmenin emniyet yönetim sistemini ve hizmet verme sırasında etkileşime girdiği diğer işletmelerin SMS' i arasındaki koordinasyonu açıkça ele alıyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
Element 1.5 – Acil durum planlamasının koordinasyonu			
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	İşletmenin büyüklüğü, yapısı ve karmaşıklığına uygun bir acil durum planı yapıldı mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	Acil durum planı, kilit personelin ve / veya işletme içindeki değişikliklerden sonra, SMS'in yönetim tarafından incelenmesinin bir parçası olarak periyodik olarak gözden geçiriliyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	İşletme, acil durum planı tüm personele dağıtmak ve iletmek için bir sürece sahip mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	İşletme, tüm kilit personelle birlikte, belirli aralıklarla acil duruma yönelik talimler ve alıştırmalar yapıyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	İşletme, kendi acil durum planını, hizmetlerin verilme aşamasında etkileşime girdiği diğer işletmelerin acil durum planları ile koordine ediyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
Element 1.6 – Dokümantasyon			
ICAO Doc. 9859 Bölüm 4 ve 8	İşletme, tehlike dokümantasyonu ve dokümantasyon yönetimi için bir kayıt sistemi geliştirmiş ve uyguluyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 4 ve 8	İşletme, basılı ya da elektronik formatta SMS dokümantasyonu geliştirmiş ve sürdürüyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	

Referans	Analiz edilecek hususlar ya da cevaplanacak sorular	Cevap	Uygulama durumu
ICAO Doc. 9859 Bölüm 7, 8 ve 10	SMS dokümantasyonu, SMS ve tüm SMS bileşenleri arasındaki birleşik ilişkileri açıklayacak bir şekilde mi geliştirilmiş?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	İşletme, emniyet yaklaşımını tüm işletmeye iletmek için kilit enstrüman olarak bir SMS el kitabı (SMSM) geliştirmiş mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	SMSM, emniyet politikası, hedefleri, prosedürleri ve bireysel emniyet sorumlulukları da dâhil olmak üzere, SMS'in tüm yönlerini içeriyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	SMSM, başlangıç tasarım faaliyeti olarak emniyet risk yönetiminin rolünü ve sürekli faaliyet olarak emniyet temini rolünü açıkça gösteriyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	SMS hakkındaki dokümanların ilgili kısımları, OM, GOM, CCM, MME, MOE vb. Gibi onaylı dokümanlara dâhil edilmiş mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	İşletme, faaliyet gereksinimlerini belgelendirmek ve desteklemek için gerekli olan tüm kayıtların oluşturulmasını ve saklanması sağlayan bir kayıt sistemine sahip mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	İşletmenin kayıt sistemi, yürürlükteki mevzuat ve en iyi sektör uygulamaları ile tutarlılık gösteriyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 8	Kayıt sistemi, kayıtların uygun tanımlanması, okunurluğu, saklanması, korunması, arşivlenmesi, geri alınması, saklanma süresi ve bertarafını sağlamak için gereken kontrol süreçlerini sağlıyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
Bileşen 2 – EMNİYET RİSK YÖNETİMİ			
Element 2.1 – Tehlike belirleme			
ICAO Doc. 9859 Bölüm 3 ve 9	İşletme, faaliyetlerdeki tehlikelerle ilgili bilgileri etkili bir şekilde toplamak için bir emniyet veri toplama ve işleme sistemine (SDCPS) sahip mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 3, 4 ve 9	İşletmenin SDCPS' si, reaktif, proaktif ve prediktif emniyet veri toplama yöntemlerinin kombinasyonunu içeriyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 3, 9 ve 10	İşletme, emniyet ve risk yönetimi ile ilgili bilgilerin alınmasını sağlayan reaktif süreçlere sahip mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9 ve 10	İşletme, reaktif emniyet verisi toplama yöntemleri ile ilgili bir eğitim geliştirmiş mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9 ve 10	İşletme, reaktif emniyet verisi toplama yöntemleri ile ilgili bir iletişim geliştirmiş mi?	☐ Evet ☐ Hayır	

Referans	Analiz edilecek hususlar ya da cevaplanacak sorular	Cevap	Uygulama durumu
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Reaktif raporlama basit, ulaşılabilir ve işletmenin büyüklüğüne uygun mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9 ve 10	Reaktif raporlar, yönetimin uygun seviyesinde gözden geçiriliyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Raporlarının alındığına dair katkıda bulunanları bilgilendirecek ve analiz sonuçlarını paylaşacak bir geri bildirim süreci var mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 3, 9 ve 10	İşletme, faaliyetlerinin analizi vasıtasıyla emniyet risklerinin belirlenmesini sağlayan proaktif süreçlere sahip mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9 ve 10	Proaktif emniyet verisi toplama yöntemleri ile ilgili bir eğitim var mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9 ve 10	İşletme, proaktif emniyet verisi toplama yöntemleri ile ilgili iletişim geliştirmiş mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Proaktif raporlama basit, ulaşılabilir ve işletmenin büyüklüğüne uygun mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 3, 9 ve 10	İşletme, gerçek zamanlı normal faaliyetlerinde olduğu şekliyle sistem performansının görülmesi için prediktif süreçlere sahip mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9 ve 10	Prediktif emniyet verisi toplama yöntemleri ile ilgili bir eğitim var mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	İşletme, prediktif emniyet verisi toplama yöntemleri ile ilgili iletişim geliştirmiş mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Prediktif veri toplama süreci basit, ulaşılabilir ve işletmenin büyüklüğüne uygun mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
Element 2.2 – Risk değerlendirme ve azaltma			
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9 ve 10	İşletme, faaliyetlerindeki emniyet risklerin analizi, değerlendirilmesi ve kontrolünü temin edecek bir süreç geliştirmiş ve sürdürüyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 4, 9 ve 10	İşletmenin SMS dokümantasyonu tehlikeler, sonuçlar ve riskler arasındaki ilişkiyi açıkça gösteriyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 5 ve 9	Belirlenmiş tehlikelerin sonuçları ile ilişkili risk analizi için, gerçekleşme ihtimali ve şiddeti açısından ifade edilen, yapılandırılmış bir süreç var mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 5 ve 9	Emniyet risklerin değerlendirilmesi ve emniyet risklerinin kabul edilebilirliğinin belirlenmesi için kriterler var mı (örn. İşletmenin kabul edeceği kabul edilebilir risk seviyesi gibi)?	☐ Evet ☐ Hayır	

Referans	Analiz edilecek hususlar ya da cevaplanacak sorular	Cevap	Uygulama durumu
ICAO Doc. 9859 Bölüm 5 ve 9	İşletme, raporlanan olaylar ve kusurların tekrarlanmasını önlemek için düzeltici / önleyici faaliyet planlarını içeren emniyet riski azaltma stratejilerine sahip mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
Bileşen NO 3 – EMNİYET TEMİNİ			
Element 3.1 – Emniyet performansının izlenmesi ve ölçülmesi			
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9 ve 10	İşletme, emniyet performansını doğrulayacak ve emniyet risk kontrollerinin etkinliğini onaylayacak bir süreç uygulamaya geçirmiş mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Aşağıdaki araçlar bu süreçlere dâhil edilmiş mi? - Emniyet raporlama sistemleri ☐ Evet ☐ Hayır - Emniyet çalışmaları ☐ Evet ☐ Hayır - Emniyeti gözden geçirme ☐ Evet ☐ Hayır - Emniyet denetlemeleri ☐ Evet ☐ Hayır - Emniyet anketleri ☐ Evet ☐ Hayır - İç emniyet soruşturmaları ☐ Evet ☐ Hayır		
ICAO Doc. 9859 Bölüm 6 ve 9	İşletmenin emniyet performansı, emniyet performans göstergeleri ve emniyet performans hedefleri bağlamında doğrulanıyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Emniyet raporları, yönetimin uygun seviyesinde gözden geçiriliyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Raporlarının alındığına dair katkıda bulunanları bilgilendirecek ve analizin sonuçlarını paylaşacak bir geri bildirim süreci var mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Trendleri gözlemek ve analiz etmek için uygulanan bir süreç var mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Düzeltilici ve önleyici faaliyetler, tehlike belirlemesine yanıt olarak mı geliştirildi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Şirket içi soruşturmanın yürütülmesi için uygulanan prosedürler var mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Raporlanan tüm olaylar ve kusurların soruşturularak ilgili tehlikelerin belirlenmesini sağlayan süreçler var mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Raporlanan olaylar ve kusurların, ilişkili tüm tehlikelerin belirlenmesi için analiz edilmesini sağlayan bir süreç var mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	İşletme, geliştirilen düzeltici / önleyici eylemlerin etkinliğini değerlendirmek için bir sürece sahip mi?	☐ Evet ☐ Hayır	

Referans	Analiz edilecek hususlar ya da cevaplanacak sorular	Cevap	Uygulama durumu
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	İşletme, şirket içi raporlama sürecini ve ilişkili düzeltici eylemleri gözlemlemek için bir sisteme sahip mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Etkili şirket içi değerlendirmeleri gerçekleştirmek için gerekli özerkliğe ve yetkiye sahip bir denetim fonksiyonu var mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Denetim sistemi, işletme bünyesindeki tüm fonksiyonları, faaliyetleri ve kurumları kapsıyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Denetim sürecinin tarafsızlığının yanı sıra, denetçilerin objektifliğini ve yeterliliğini sağlayan seçim / eğitim süreçleri var mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Denetim sonuçlarının raporlanması ve kayıtların saklanmasıyla ilgili bir prosedür var mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Denetim sonuçlarına yanıt olarak, zamanında düzeltici ve önleyici eylemlerin alınmasıyla ilgili şartları özetleyen bir prosedür var mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Alınan önlem(lerin) doğrulamasını kaydeden ve doğrulama sonuçlarını raporlayan bir prosedür var mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
Element 3.2 – Değişiklik yönetimi			
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	İşletme, kurulu süreçleri ve hizmetleri etkileyebilecek kurumsal değişiklikleri belirleyecek değişiklik yönetimi için resmi bir süreç geliştirdi ve sürdürüyor mu ?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Değişiklik yönetimiyle ilgili resmi süreç, faaliyetler ya da kilit personeldeki değişiklikleri riskler açısından analiz ediyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	İşletme, değişiklikler hayata geçirilmeden önce emniyet performansının sürdürülmesini sağlamak için düzenleme yapıyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	İşletme, kurumsal ortamdaki değişiklikler nedeniyle artan ihtiyaç duyulmayan emniyet risk kontrollerini ortadan kaldırma ya da modifiye etmek için kurulu bir süreçte sahip mi ?	☐ Evet ☐ Hayır	
Element 3.3 – SMS'in sürekli iyileştirilmesi			
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	İşletme, SMS standartları altında kalan performansın sebeplerini belirlemek için bir süreç geliştirmiş ve sürdürüyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	İşletme, SMS standartları altında kalan performansın faaliyetler üzerinde etkisini belirlemek için bir mekanizma oluşturmuş mu?	☐ Evet ☐ Hayır	

Referans	Analiz edilecek hususlar ya da cevaplanacak sorular	Cevap	Uygulama durumu
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	İşletme, SMS standartları altında kalan performansın sebeplerini azaltmak veya ortadan kaldırmak için bir mekanizma oluşturmuş mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	İşletme, tesisler, ekipmanlar, dokümantasyon ve prosedürlerin denetim ve anket yoluyla proaktif değerlendirmesi için bir sürece sahip mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	İşletme, emniyet sorumluluklarını yerine getirip getirmediğini doğrulamak amacıyla, kişilerin performansıyla ilgili proaktif değerlendirme için bir sürece	☐ Evet ☐ Hayır	
Bileşen No 4 – EMNİYET TEŞVİKİ			
Element 4.1 – Eğitim ve öğretim			
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Personelin eğitilmesini ve SMS görevlerini yerine getirmesini sağlayacak eğitim gereksinimlerini tanımlayan belgelendirilmiş bir süreç var mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Emniyet eğitimi, kişilerin SMS'e katılımına uygun mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Emniyet eğitimi, işe alındıktan sonra verilen temel eğitime dâhil edildi mi?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	İlgili personel için acil müdahale / durum eğitimi var mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Eğitimin etkinliğini ölçen bir süreç var mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
Element 4.2 – Emniyet iletişimi			
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	İşletme içerisinde, emniyet yönetim sisteminin etkili biçimde faaliyet göstermesine izin veren iletişim süreçleri var mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	İletişim süreçleri (yazılı, toplantılar, elektronik vb.), hizmet sağlayıcının büyüklüğüne ve kapsamına uygun mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Kritik emniyet bilgileri oluşturulmuş ve ilgili SMS dokümanları hakkında yönlendirme sağlayan uygun bir ortamda saklanıyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Emniyet bilgilerinin işletme içerisinde yayılmasını sağlayan bir süreç ve söz konusu sürecin etkinliğinin gözlenmesini sağlayan yöntemler var mı?	☐ Evet ☐ Hayır	
ICAO Doc. 9859 Bölüm 9	Emniyet eylemlerinin neden yapıldığını ve emniyet prosedürlerinin neden uygulamaya sokulduğunu veya değiştirildiğini açıklayan bir prosedür var mı?	☐ Evet ☐ Hayır	

Acil Durum Eylem Planı

(1) Acil Durum Eylem Planı (ADEP); yaşanabilecek acil bir durumda işletmenin ve bireylerin sorumluluklarını açık bir şekilde tanımlayarak, sorumlular tarafından yerine getirilecek eylemleri en yalın haliyle izah eder bir yapıda teşkil edilmelidir. ADEP, SMS ile bütünleşik halde, organizasyon faaliyetlerinin boyutunu, doğasını ve karmaşıklığını gerçekçi bir şekilde yansıtacak yapıda oluşturulmalıdır.

(2) Acil Durum Eylem Planı;

- Operasyonların, normal durumdan acil duruma sistemli ve etkin olarak geçişine imkân vermemelidir.
- Acil durum yetkililerinin belirlenmesini içermelidir.
- Acil durum sorumluluklarının belirlenmesini içermelidir.
- Planda yer alan faaliyetler için kilit personelin yetkilendirilmesini kapsamalıdır.
- Acil durumu gidermek için gerekli faaliyetlerin koordinasyonunu tesis etmelidir.
- İşletme faaliyetlerinin emniyetli bir şekilde sürdürülebilmesini temin etmeli veya mümkün olan en kısa sürede normal şartlara dönülmesini sağlamalıdır.

(3) ADEP, acil durumda rol alan tüm personele ve kuruluşlara yönelik sorumlulukları, rolleri ve eylemleri düzenlemelidir. Bu görevlerin disiplinli bir şekilde icra edilebilmesi için acil durum görev akış şemaları oluşturmalı ve ilgili personel tarafından tam anlamıyla benimsenmesini ve anlaşılmasını sağlamak adına eğitim programlarını hazırlamalı, gerçekleştirmeli ve sürekliliğini sağlamalıdır.

(4) Aşağıdaki amaçlara yönelik olarak, ADEP'in düzenli aralıklarla tatbikatı gerçekleştirilmelidir.

- Personele sorumluluklarını ve prosedürleri hatırlatmak,
- Acil durum ekipman ve tesislerin işlerliğinden emin olmak,
- Plandaki ve işletmesindeki eksiklikleri belirlemek ve gidermek amacıyla tatbikatı gerçekleştirilmelidir. Tatbikat planlaması, gerçekleştirilmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili sorumluluklar belirlenmelidir.

(5) ADEP aşağıdaki hususları kapsamalıdır;

- Yönetim talimatları,
- Organizasyon yapısı,
- Bildirimler,
- İlk tepki, (şok eylem)
- İlave destek,
- Kriz yönetim merkezi,
- Kayıtlar,
- Kaza bölgesi,
- Haberler ve medya,
- Resmi soruşturmalar,
- Aile desteği ve psikolojik danışmanlık,
- Kritik olay sonrası stres danışmanlığı,
- Kritik olay gözden geçirme,

Dokümantasyon

(1) SMS sistemine ait dokümantasyon organizasyonun doğası, ölçeği ve karmaşıklığını yansıtacak, kalite yönetim sistemi ile emniyet sisteminin bütünleyici veya bütünleşik olması durumuna göre şekillendirilecek ve genel anlamda aşağıdaki bileşenlerden oluşturulur.

- a) Yürürlükteki düzenlemeler, (ulusal/uluslararası mevzuat ve kurumsal prosedürler)
- b) SMS veri kayıtları, (SMS girdileri ve çıktıları, istatistikî veriler, analiz tabloları)
- c) Kayıt yönetimi,
- ç) SMS el kitabı,

(2) Emniyet politikası: Aşağıdaki hususlardaki taahhütleri içermelidir.

- a) En üst seviyedeki emniyet standartlarına erişme,
- b) Yürürlükteki tüm yasal düzenlemeler, standartlar ve başarılı örnek uygulamaların incelenmesi,
- c) Uygun kaynakların sağlanması,
- ç) Emniyetin tüm yöneticilerin birincil sorumluluğu olmasını sağlama,
- d) Belirlenen politikanın, organizasyonun dâhili ve harici tüm seviyelerinde uygulandığından ve anlaşıldığından emin olunması.

(3) SMS el kitabı, tüm işletmede emniyet konusundaki yaklaşımları iletme amacını taşıyan kilit doküman olmalı ve emniyet politikası, hedefleri, prosedürleri ve bireysel sorumluluklar dâhil olmak üzere tüm boyutlarıyla SMS'i dokümante etmelidir. SMS el kitabı aşağıdaki başlıkları kapsamalıdır.

- a) SMS kapsamı,
- b) Emniyet politikası ve hedefler,
- c) Emniyet sorumlulukları,
- ç) Emniyet yöneticisi,
- d) Dokümantasyon kontrol prosedürleri,
- e) Tehlike belirleme ve risk yönetim akışları,
- f) Emniyet performansı izleme,
- g) Acil durum eylem planı,
- ğ) Değişimin yönetimi,
- h) Emniyet teşviki,
- ı) Servis sağlayıcılardan alınan hizmetler,

Risk Değerlendirmesi

(1) Risk değerlendirmesi, tanımlanmış olan risklerden kaynaklanabilecek kötü sonuçların olasılığını ve önemini (şiddetini), hesaplamalara dâhil etmeyi kapsar. Matematiksel modeller güvenilir sonuçlar verebilir, ancak tipik olarak bu analizler, nitelik bakımından ara bağlantılı olguların öznel, ciddi ve mantıksal analizleri ile tamamlanır.

(2) Değerlendirme süreci, istenildiği zaman ulaşılabilmesi için her bir aşamada kayıt altına alınmalıdır.

Örnek Risk Değerlendirme Matrisi

Önem (Şiddet)

Çok Tehlikeli	5	5 Gözden Geçirme	10 Gözden Geçirme	15 Kabul Edilemez	20 Kabul Edilemez	25 Kabul Edilemez
Tehlikeli	4	4 Gözden Geçirme	8 Gözden Geçirme	12 Gözden Geçirme	16 Kabul Edilemez	20 Kabul Edilemez
Major	3	3 Kabul Edilebilir	6 Gözden Geçirme	9 Gözden Geçirme	12 Gözden Geçirme	15 Kabul Edilemez
Minor	2	2 Kabul Edilebilir	4 Kabul Edilebilir	6 Gözden Geçirme	8 Gözden Geçirme	10 Gözden Geçirme
İhmal Edilebilir	1	1 Kabul Edilebilir	2 Kabul Edilebilir	3 Kabul Edilebilir	4 Kabul Edilebilir	5 Kabul Edilebilir
		Pek Mümkün Görünmeyen	Mümkün Görünmeyen	Pek Az	Ara Sıra Olan	Sık Görülen
		1	2	3	4	5

Olasılık

Sonuçların Önemi

Havacılık Tanımı	Anlam	Önem (Şiddet)
Çok Tehlikeli	Tahrip olmuş malzeme. Çoklu ölüm.	5
Tehlikeli	Organizasyonların, doğru olarak veya tamamen vazifelerini yapmasına itimat edilemeyecek şekilde emniyet marjında, fiziksel durumda veya iş gücünde büyük bir azalma. Birden fazla insanın ciddi yaralanması veya ölümü. Büyük malzeme hasarı.	4
Majör	İş yükündeki artışın sonucu olarak emniyet marjında önemli bir azalma, olumsuz işleyen koşullarla başa çıkması için organizasyonların yeteneğinde bir azalma veya onların verimliliğini azaltıcı koşulların bir sonucu. Ciddi olay. Kişi yaralanmaları.	3
Minor	Sıkıntı. İşletim sınırları. Acil durum prosedürlerinin kullanımı. Küçük olay.	2
İhmal Edilebilir	Küçük sonuç.	1

Hadisenin Olasılığı

Nitel Tanım	Anlam	Değer
Sık Görülen (saat başına 1 ile 10 ⁻³ arasında)	Bir çok defa meydana gelmesi muhtemel.	5
Ara Sıra Olan (saat başına 10 ⁻³ ile 10 ⁻⁵ arasında)	Bazen meydana gelmesi muhtemel.	4
Pek Az (saat başına 10 ⁻⁵ ile 10 ⁻⁷ arasında)	Umulmaz ama imkân dâhilinde meydana gelebilir.	3
Mümkün Görünmeyen (saat başına 10 ⁻⁷ ile 10 ⁻⁹ arasında)	Meydana gelmesi olanaksız.	2
Pek Mümkün Görünmeyen (saat başına <10 ⁻⁹)	Olayın meydana gelmesi neredeyse düşünülemez.	1

Risk Sınıflandırması

Kabul Edilebilir	Sonuç, ihtimal dâhilinde değil veya endişe edilecek yeterli şiddette değil ise risk tolere edilebilir. Ancak, bir kaza veya olayın riskini en aza indirmek için riskin uygulanabilir makul şekilde azaltılmasına dikkat edilmeli,
Gözden Geçirme	Sonuç ve / veya olasılık endişe kaynağıdır; riskin hafifletilmesi için uygulanabilir makul önlemler aranmalıdır. Risk, yapılan işlemde sonra hala gözden geçirme kategorisinin içinde ise; riskin anlaşılabilir olduğu ve organizasyonda emniyetten sorumlu kişinin onayı ile kabul edilebilir,
Kabul Edilemez	Sonucun olasılık ve / veya şiddeti tolere edilemez. Olasılık ve tehlike ile birleştirilen sonuçların şiddetini düşürmek için majör azaltma gerekli olacaktır.

(Değişik: 01/11/2015 tarih ve 52217814-010.07/430 sayı) Değerlendirme Aşamaları

1. Aşama: Başlangıç Değerlendirmesi (Değişik: 01/11/2015 tarih ve 52217814-010.07/430 sayı)

Ticari hava taşıma işletmeleri, uçuş eğitim, tip intibak eğitim ve bakım kuruluşlarının 15.07.2011 tarihine, tip tasarımından sorumlu tasarım ve üretim kuruluşlarının 01.08.2016 tarihine, tip tasarımından sorumlu olmayan tasarım ve üretim kuruluşlarının ise 01.08.2017 tarihine kadar aşağıda belirtilenleri Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne sunması gerekmektedir;

- a) Sorumlu yöneticinin adı;
- b) SMS'in uygulanmasından sorumlu kişinin adı;
- c) SMS'in uygulanmasıyla ilgili taahhüt beyannamesini içeren, yazılı bir Emniyet Politikası (sorumlu müdür tarafından imzalı). (uygun bir emniyet politikası geliştirilmesi için rehber, Ek – 1 'de verilmiştir. Politika işletmeye uygun olmalı, yalnızca doldurulmuş bir "şablon" olmamalıdır)
- ç) İşletmenin mevcut sistemi ve gereken SMS çerçevesi arasındaki GAP analizi; (bu tip bir analizin gerçekleştirilmesi için şablon, Ek – 4'te verilmiştir)
- d) SMS çerçevesi ve paydaşların dâhili GAP analizine dayanarak, işletmenin uygulama planı. (Özel bir format gerekmemektedir; ancak plan, modern proje yönetim uygulamaları kullanılarak hazırlanmalıdır).

2. Aşama: Birinci Dönem İzleme

Birinci dönemden sonra, işletmeler sistemlerinin aşağıda belirtilen prosedürleri içerdiğini göstermelidir:

- a) Gerekli SMS bileşenleriyle ilgili belgelendirilmiş politikalar ve prosedürler;
- b) Eğitim, veri toplama, saklama ve dağıtma yöntemi ve (**geriye dönük**) risk yönetim süreci gibi ilgili destekleyici elemanlarla birlikte, olay raporlama süreci;
- c) İlgili işletmelerin yanı sıra, işletme içindeki emniyet iletişimi.

3. Aşama: İkinci Dönem İzleme

Başlangıç değerlendirmesinden iki dönem sonra, işletmeler 2. Aşama da sunulan bileşenlere ek olarak, **ileriye dönük** tehlike tanımlama süreci ve ilişkili veri toplama, saklama ve dağıtma yöntemleri ile risk yönetim sürecine sahip olduğunu göstermelidir. Gerekli bileşenler şunlardır:

- a) Gerekli tüm SMS bileşenleriyle ilgili belgelendirilmiş politikalar ve prosedürler;
- b) Geriye dönük olay raporlama ve eğitim süreci;
- c) İleriye dönük tehlike tanımlama süreci.
- ç) Emniyet göstergeleri ve hedefleri ile kabul edilebilir emniyet seviye(lerinin) seçimi

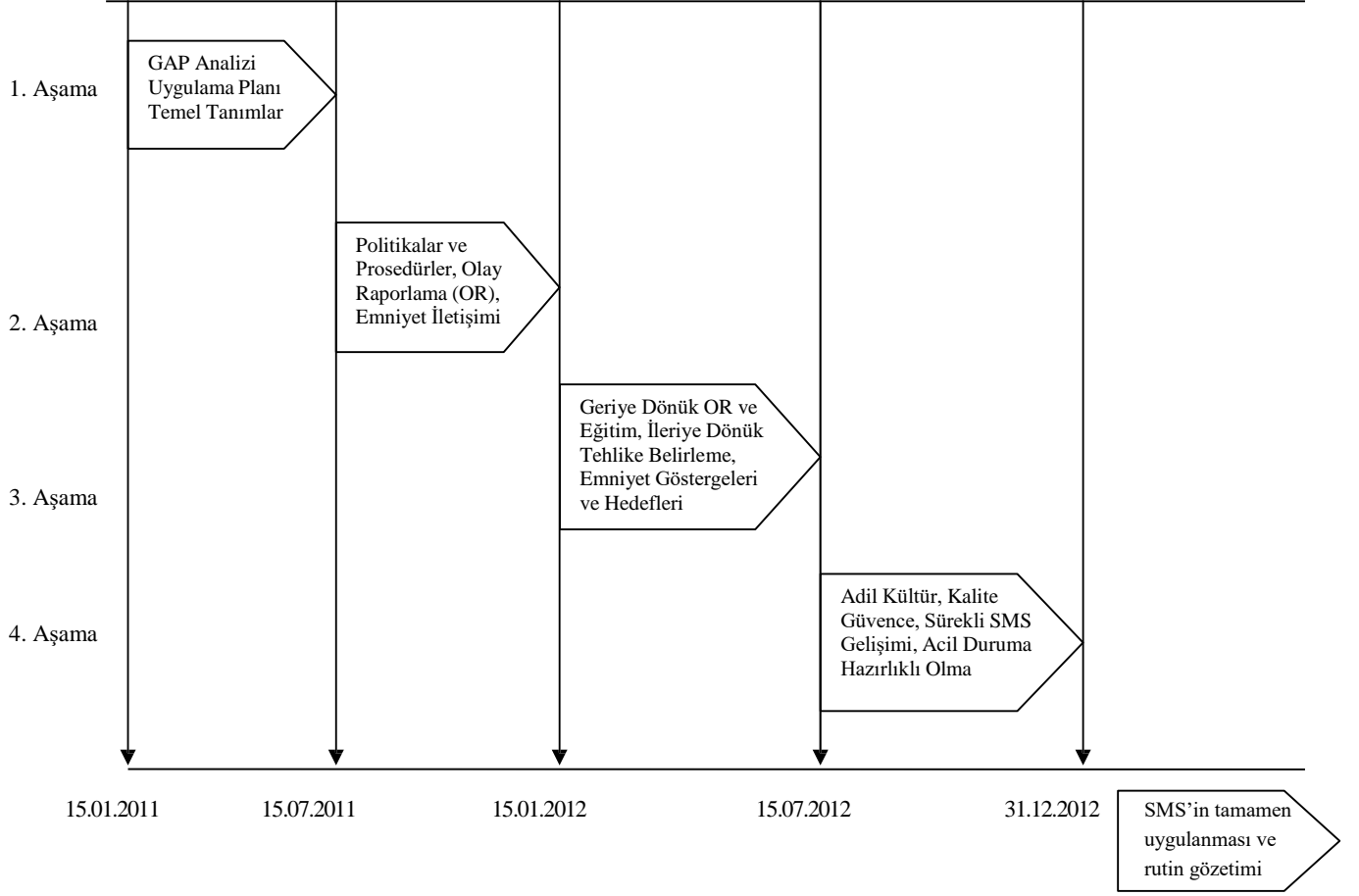
4. Aşama: Üçüncü Dönem İzleme

3. Aşamayı takip eden dönemden sonra, işletmeler, 2. ve 3. aşamada sunulan bileşenlere ek olarak, aşağıda belirtilenleri gerçekleştirdiklerini göstermelidir:

- a) Eğitim;
- b) Adil kültür;

- c) Kalite Güvencesi;
- ç) Sürekli SMS gelişimi;
- d) Acil duruma hazır bulunma.

UYGULAMA AŞAMALARI

**TİP TASARIMINDAN SORUMLU TASARIM VE ÜRETİM
KURULUŞLARINDA UYGULAMA AŞAMALARI**
(Değişik: 01/11/2015 tarih ve 52217814-010.07/430 sayı)

